alleen samen krijgen we corona onder controle

VNG ledennieuwsbrief Coronacrisis

Aan de leden

Datum
28 mei 2021
Kenmerk
COS/U202100477
Lbr. 21/043
Telefoon
070 373 8393

Onderwerp
Nieuwsledenbrief coronacrisis nr 31

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Corona nieuwsledenbrief 28 mei 2021

Hierbij ontvangt u opnieuw een overzicht van de actuele ontwikkelingen rond corona. Wij gaan in op de quarantaineplicht, de Tijdelijke wet testbewijzen, het Dashboard Sociale Impact Corona, de gemeentelijke vergunningverlening voor evenementen, de verlenging van steunmaatregelen en de VNG Dialogen over corona.

Quarantaineplicht

Rol voor gemeenten in handhaving quarantaineplicht
Op 25 mei is het wetsvoorstel 'Wijziging van de Wet publieke gezondheid vanwege quarantaineplicht voor reizigers' door de Eerste Kamer aangenomen. De wet schept de verplichting:

- voor reizigers die vanuit een aangewezen hoogrisicogebied met eigen vervoer naar Nederland reizen om bij inreis te beschikken over een negatieve testuitslag
- voor reizigers die vanuit een aangewezen zeer hoogrisicogebied naar Nederland reizen om zich te houden aan een quarantaineplicht

De quarantaineplicht houdt in:

- de reiziger moet gedurende een periode van 10 dagen verblijven op het eigen woonadres of een verblijfplaats naar keuze
- de reiziger kan zich op dag 5 van de quarantaineplicht laten testen. Ingeval van een negatieve testuitslag eindigt de quarantaineplicht op die dag

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

De wet voorziet in toezicht- en handhavingsbevoegdheden voor de burgemeester voor de niet-naleving van de quarantaineplicht. Dit kan worden bestraft met een bestuurlijke boete van € 339, en er kan daarnaast ook een last onder dwangsom worden opgelegd.

Invulling organisatie toezicht en handhaving
Een expertwerkgroep heeft de VNG en het ministerie van VWS geadviseerd om toezicht en handhaving van de quarantaineplicht te organiseren via regionale mobiele teams. Hierdoor kan de capaciteitsvraag over meerdere gemeenten worden gespreid. Het staat gemeenten vrij om de handhaving naar eigen inzicht en in afstemming met andere gemeenten vorm te geven. U kunt hierbij gebruikmaken van de uitgebreide handreiking en modelbesluiten en -mandaatregeling (zie hieronder). Het verzoek is om over de vormgeving van het toezicht de nodige afstemming te hebben binnen het regionaal beleidsteam van uw veiligheidsregio.

Het ministerie ontvangt graag zo spoedig mogelijk per gemeente naam, postadres, emailadres en telefoonnummer van de contactpersoon aan wie het belteam de te handhaven casussen per koerier kan versturen. Deze gegevens kunt u mailen naar qsp@minvws.nl. Deze gegevens worden door het ministerie gebruikt voor communicatie over de (voorbereiding van de) uitvoering van de handhaving.

Compensatie van kosten voor toezicht
De inschatting is dat dagelijks ongeveer 300 reizigers door het landelijk belteam worden benaderd. In de compensatie is ingeschat dat hieruit circa 100 meldingen voortkomen. Bij de bekostiging van het toezicht is uitgegaan van de inrichting van regionale mobiele teams die bestaan uit 2 handhavers per regio voor een periode van 7 maanden (1 juni t/m 31 december 2021). Via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds wordt in september 2021 € 120.000 beschikbaar gesteld aan de 25 gemeenten waar de regionale mobiele teams ressorteren. Daarnaast worden eventuele bezwaar- en beroepskosten per casus vergoed. Gemeenten worden verzocht om deze kosten, op het moment dat ze zich voordoen, bij te houden zodat ze achteraf gedeclareerd kunnen worden. Over de wijze van vergoeding van die kosten ontvangt u nader bericht.

Uitgebreide handreiking met o.a. toelichting op het werkproces bij handhaving
Meer informatie over het voorgaande en een toelichting op de stappen in het werkproces bij de handhaving van de quarantaineplicht, vindt u in de uitgebreide handreiking voor gemeenten en bijbehorende modelbesluiten. Deze zijn in opdracht van het ministerie door de Landsadvocaat zijn opgesteld. De stukken zijn digitaal beschikbaar op https://vng.nl/artikelen/wijziging-van-de-wet-publieke-gezondheid-vanwege-quarantaineplicht-voor-reizigers.

Hier vindt u de brief die is verzonden aan de burgemeesters over de quarantaineplicht. Mocht u nog vragen hebben of meer informatie wensen, dan kunt u een bericht sturen naar de COVID-helpdesk: covid19@vng.nl.

Tijdelijke wet testbewijzen aangenomen

Inwerkintreding op 1 juni, activiteiten vanaf 9 juni
Op 21 mei werd de Tijdelijke wet testbewijzen behandeld in de Eerste Kamer. De Eerste Kamer heeft ingestemd met de wet. De wet treedt op 1 juni in werking en vanaf 9 juni kunnen activiteiten georganiseerd worden die gebruik maken van toegangstesten. Met toegangstesten kunnen mensen eerder of in grotere aantallen toegang krijgen tot bijvoorbeeld evenementen, sportwedstrijden,

musea en theaters. Met dit wetsvoorstel gaan testbewijzen deel uitmaken van de gedragsregels voor de aanpak van COVID-19 (hoofdstuk van de Wet publieke gezondheid). In het openingsplan en de routekaart wordt geregeld voor welke activiteiten dit op welk moment aan de orde is. De VNG heeft vragen gesteld over de uitlegbaarheid, handhaafbaarheid en de toegankelijkheid van de testen voor alle inwoners.
Veel van de activiteiten waarvoor testbewijzen ingezet worden, zoals de grotere evenementen, zijn mogelijk vanaf stap 4 en 5 in het openingsplan, voorzien vanaf het eind van juni. Deze evenementen zijn vaak vergunningplichtig en daarom is het ook van belang dat u hiervan als gemeente op de hoogte bent. De VNG heeft een korte notitie gemaakt over de manier waarop gemeenten kunnen omgaan met vergunningsaanvragen. De organiserende partij is verder verantwoordelijk voor het aanvragen of toetsen van de beschikbaarheid van de coronatesten bij de teststraten van de Stichting Open Nederland.

Rol gemeenten
Daarnaast betekent deze wet voor gemeenten dat de bevoegdheden van de burgemeester om ontheffing te verlenen, toezicht te houden en te handhaven zich gaan uitstrekken over de inzet van deze testbewijzen. In de toelichting op het wetsvoorstel is, na interventie van de VNG, meer duidelijkheid gegeven over de handhaafbaarheid en de financiële gevolgen voor gemeenten. Zo ziet het toezicht met name op de toegang tot de activiteiten en voorzieningen. De burgemeester heeft beleidsvrijheid in de afweging waar en hoe te handhaven. De financiële gevolgen worden meegenomen in de bredere afspraken over compensatie van gemaakte kosten als gevolg van coronamaatregelen. Meer informatie vindt u hier: https://vng.nl/artikelen/tijdelijke-wet-testbewijzen-covid-19

Peilen van de samenleving: Dashboard Sociale Impact Corona

Nieuwe versie Dashboard beschikbaar
Vorige week is de tweede versie van het Dashboard Sociale Impact Corona gelanceerd. Het geeft overheden en andere organisaties inzicht in de sociale gevolgen van de coronacrisis. Lokale gegevens zijn gecombineerd met relevante landelijke data. Per thema worden diverse indicatoren gebruikt en een duiding door experts, waarbij ook resultaten uit andere onderzoeken worden meegenomen. Mede op basis van de inzichten uit dit dashboard heeft de VNG-commissie Sociale impact COVID-19 de notitie ‘Sociaal sterker de crisis uit. Lokaal perspectief op herstel en innovatie na(ast) corona’ opgesteld.
De gegevens en de duiding worden tweemaandelijks geactualiseerd. In de huidige versie is extra aandacht besteed aan jeugd/jongeren, huiselijk geweld en input vanuit lokale monitors voor het landelijk beeld. De volgende actualisering wordt voorzien begin juli. Daarbij wordt verder ingezoomd op de problematiek bij jongeren.
Het dashboard is beschikbaar op Waarstaatjegemeente.nl. Een aantal gebruikte indicatoren, zoals gegevens over werkloosheid en cijfers over overlast, zijn daar ook op gemeentelijk niveau te vinden. Het dashboard is ontwikkeld door de VNG samen met tal van partners, waaronder de ministeries van SZW, VWS, OCW, BZK, JenV, ZonMw en het Verwey-Jonker Instituut.

Stapeling van problematiek bij jongeren
De stapeling van economische en mentale problematiek bij (groepen) jongeren is reden voor zorg. Verder vertoont het dashboard eenzelfde beeld als in april. De economische gevolgen lijken tot nu toe mee te vallen. Het aantal faillissementen is gedaald, de toename van werkloosheid en het aantal bijstandsuitkeringen is tot op heden beperkt. De samenleving toont zich - vooralsnog en

gesteund door allerlei noodmaatregelen - veerkrachtig. Ook is er nog altijd grote onderlinge solidariteit tussen mensen en een relatief groot vertrouwen in overheid en gezondheidsinstellingen.

Als de overheidssteun wegvalt, kunnen de effecten op termijn ernstiger zijn dan nu is waargenomen. De verwachting dat huiselijk geweld en kindermishandeling toenemen, is niet zichtbaar in de officiële registraties. Maar landelijke en lokale deskundigen spreken over een stilte voor de storm. Zij verwachten dat een aantal maatschappelijke vraagstukken op termijn scherper zichtbaar wordt, zoals:

- De kwetsbare positie van jongeren, zzp'ers en traditioneel kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.
- De effecten op de mentale weerbaarheid. Die fluctueert nu in de tijd. Er lijkt enige gewenning aan de situatie op te treden. Bij jongeren nemen gevoelens van eenzaamheid en soms angst toe, wat leidt tot groeiende zorgen over de impact van de maatregelen op hun ontwikkeling.
- De gemiddelde leergroei in het basisonderwijs blijft in dit coronajaar achter bij andere jaren.
- De maatschappelijke segregatie tussen groepen inwoners neemt toe. Dit uit zich in tegenstellingen over de ernst en de aanpak van het virus, en spanningen rondom politiek, bestuur en uitvoerbaarheid van maatregelen.
- Ook zijn er grote verschillen tussen groepen in de mate waarin ze de overheid vertrouwen. Traditioneel kwetsbare groepen en groepen die sterk geraakt zijn door de crisis, hebben een gering(er) vertrouwen in het overheidsbeleid.

Voor meer informatie
Ga naar het Dashboard Sociale Impact Corona
Lees meer over de notitie Sociaal sterker de crisis uit. Lokaal perspectief op herstel en innovatie na(ast) corona

Gemeentelijke vergunningverlening evenementen tijdens Covid-19

Onzekerheid over vergunningverlening voor evenementen
De huidige coronamaatregelen brengen veel onzekerheid met zich mee over de wijze van vergunningverlening voor evenementen. Op dit moment zijn evenementen volgens de Tijdelijke regeling maatregelen Covid-19 (Trm) niet mogelijk. Het openingsplan van het kabinet biedt perspectief op heropening, maar dit hangt af van de ontwikkelingen van de pandemie. Deze onzekerheid brengt terughoudendheid met zich mee bij gemeenten en de adviseurs binnen de veiligheidsregio's, over hoe en onder welke inhoudelijke voorwaarden evenementen in de zomer en daarna weer kunnen plaatsvinden.

De VNG heeft daarom een overzicht gemaakt over de wijze waarop gemeenten zich al kunnen voorbereiden op het evenementenseizoen. Daarbij is mede gebruikgemaakt van een aantal voorbeelden van gemeenten zelf. In deze handreiking gaan we in op:
- het proces van vergunningverlening
- flexibele wijze van vergunningverlening
- de norm van 1,5 meter afstand

Het document is gebaseerd op de meest recente informatie. Als voorwaarden voor evenementen in

de ministeriële regeling worden aangepast, communiceren we dit zo spoedig mogelijk en passen we het document aan. Het document kunt u vinden op https://vng.nl/publicaties/gemeentelijke-vergunningverlening-evenementen-tijdens-covid-19

Steunprogramma's opnieuw verlengd

Verlenging, maar einde overheidssteun in zicht
Op 27 mei is bekendgemaakt dat het steunpakket wordt verlengd. Nog steeds hebben veel inwoners en ondernemers te kampen met de gevolgen van de coronamaatregelen. Daarnaast gaat het de goede kant op met het beheersen van de pandemie. En daarmee komt ook een einde aan overheidssteun in zicht. We roepen gemeenten daarom op om proactief contact op te nemen met ondernemers in getroffen sectoren. Dit kunnen de huidige aanvragers zijn van de TONK- en Tozo-regeling, maar niet alle ondernemers in nood hebben een aanvraag ingediend. Gemeenten kunnen in het gesprek integraal kijken naar de hulpvraag van de ondernemer en samen zoeken naar de meest geschikte ondersteuning voor de ondernemer. Dat kan zijn om hulp bij heroriëntatie, financiële ondersteuning op basis van de TONK, schuldhulpverlening, maar ook een combinatie van deze ondersteuning.

Verlenging regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)
De aanvraagperiode voor TONK wordt verlengd tot 1 oktober 2021. Het beschikbaar gestelde budget van € 260 miljoen wordt niet verhoogd. Dit omdat het aantal aanvragen tot nu toe achterblijft bij de verwachtingen. Hier zijn verschillende oorzaken voor. Om de regeling zo breed mogelijk bekend te maken bij inwoners roepen we gemeenten op om te blijven communiceren over de lokale invulling van de TONK. Daarnaast roepen we gemeenten op om waar mogelijk het beleid te verruimen. Daarbij zijn al goede voorbeelden van diverse gemeenten die hun beleid onlangs al verruimd hebben.

Verlenging Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)
Ook de Tozo-regeling wordt verlengd tot 1 oktober 2021. Wat betreft de Tozo ziet de VNG graag dat er ook na 1 oktober steun mogelijk blijft voor ondernemers die dan nog in de problemen zitten. Anders is het risico groot dat de huidige Tozo-aanvragen overlopen in de regeling Bijstand voor zelfstandigen (Bbz), met knelpunten in de uitvoering en financiering tot gevolg. Daarbij komt dat het verstrekken van Tozo en Bbz in 1 boekjaar tot administratieve lasten leidt voor zowel ondernemers als gemeenten. We adviseren gemeenten om in de uitvoering rekening te houden met de mogelijkheid dat de Tozo na 1 oktober niet meer verlengd wordt. Daarnaast krijgen ondernemers uitstel van terugbetaling van kredieten, zodat zij wat lucht krijgen om hun zaken op orde te krijgen. We pleiten daarbij voor uniformiteit in terugbetalingsregelingen, dus niet alleen Tozo-krediet, maar ook bijvoorbeeld belastingen.

Tegemoetkoming vaste lasten (TVL)
Het rijk heeft vorige week een aanpassing aangekondigd voor bedrijven die geen steun ontvangen vanwege de referentieproblematiek. Bij de TVL Q2 zullen alle ondernemers gebruik kunnen maken van de keuzemogelijkheid voor het derde kwartaal van 2020 als referentiekwartaal. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) zorgt ervoor dat de adviestool aangepast wordt aan deze situatie, zodat ondernemers zich goed kunnen voorbereiden. De planning is er op gericht om TVL Q2 per half juni open te stellen. Specifiek voor starters is in Q1 2021 de startersregeling opgezet, deze ligt nog voor ter notificatie. In de startersregeling geldt het derde kwartaal 2020 als referentiekwartaal. Omdat ditzelfde referentiekwartaal in Q2 2021 nu toegevoegd gaat worden aan

de TVL, zullen de starters in Q2 in de TVL Q2 regeling geïntegreerd worden en zou een aparte startersregeling in Q2 niet meer nodig zijn.

De VNG voert met kabinet, departementen en Kamerleden diverse gesprekken over de noodzakelijke ondersteuning op zowel de korte als de langere termijn. Daarbij zijn de ontwikkelingen bij onze inwoners en bedrijven een belangrijke bron voor deze inbreng. Vanuit de Taskforce economisch herstel blijven we graag op de hoogte hiervan en staan we open voor eventuele afstemming.

VNG Dialogen over de sociale impact van corona

Webinars nieuwe versie monitor sociale impact corona
Om inzicht te verschaffen over de sociale impact van corona, en wat dat kan betekenen voor lokale herstelagenda's, is er sinds afgelopen vrijdag een nieuwe versie van de monitor sociale impact corona. Om aan de slag te gaan met de inhoud en hoe u de kennis lokaal inzet, zijn er 5 webinars gepland. De eerste is **donderdag 3 juni om 10.00 uur** over de monitor zelf, over het (bredere) coronadashboard van Waarstaatjegemeente.nl en een interpretatie van de cijfers. Meer informatie over dit webinar vindt u hier.

De andere webinars over de nieuwe monitor sociale impact corona zijn:

- VNG Dialoog over eigenaarschap op donderdag 10 juni van 16.00 uur tot 17.00 uur
- VNG Dialoog over bestaanszekerheid op donderdag 17 juni van 10.00 uur tot 11.00 uur
- VNG Dialoog over veerkracht op donderdag 1 juli van 10.00 uur tot 11.00 uur
- VNG Dialoog over kansengelijkheid op donderdag 8 juli van 10.00 uur tot 11.00 uur

Aanmelden voor 1 of meerdere sessies kan via https://vng.nl/aanmeldformulier-vng-dialogen-in-coronatijd-over-de-sociale-impact-van-corona

VNG Dialoog over lokale herstelagenda's
Op donderdag 17 juni van 12.00 uur tot 13.30 uur is er een VNG Dialoog naar aanleiding van het essay *Omgaan met onvoorspelbaarheid* van de NSOB. Het essay is opgesteld in samenwerking met de VNG. Het essay biedt een handelingsperspectief om grip te krijgen op onvoorspelbaarheid in deze coronaperiode. In het webinar wordt dit toegelicht en aangevuld met praktische handvatten om een lokale herstelagenda op te stellen.

Aanmelden voor deze dialoog kan via: https://vng.nl/aanmeldformulier-vng-dialoog-in-coronatijd-lokale-herstelagenda

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

L.K. Geluk
Algemeen directeur